

Praksis vedrørende byggemodningsbidrag/ Udstykning/ Ubebyggede grunde

Dato: 25.11.2002•Journalnr.: 3/1307-0300-0026

RESUMÉ

2. Endvidere er omtalt to sager, hvor Energitilsynet har berørt spørgsmålet samt en enkelt afgørelse truffet af Energiklagenævnet.
3. Varmeforsyningsloven indeholder bestemmelse om, at de kollektive varmforsyningsanlæg kan fastsætte forskellige priser til blandt andet grupper af forbrugere og geografiske områder, jf. § 20, stk. 5.
4. Bestemmelsen blev oprindeligt indsat ved ændring af varmforsyningsloven i juni 1982, særlig af hensyn til naturgasprojektet, men ikke begrænset hertil. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at prisdifferentieringen forudsættes anvendt ud fra rimelige økonomiske principper.
5. Elforsyningsloven indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse, men ingen af energiprisudvalgene har fundet det urimeligt, at en forsyningsvirksomhed opkræver byggemodningsbidrag, der skal anmeldes til registeret, og heller ikke, at bidraget kræves betalt inden ledningsnettets udvidelse.
6. Det er således den, der tager initiativet til udstykningprojektets gennemførelse, der skal bære den økonomiske risiko for at udstykkede parceller bliver solgt.
7. Det er ikke urimeligt, at en forsyningsvirksomhed insisterer på selv at lade ledningsarbejdet udføre ved egen entreprenør, men bidraget må ikke sættes højere, end hvis udstykkeren selv udførte arbejdet med samme kravsspecifikationer og garantier.

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

8. I det umiddelbart følgende er gengivet et koncentrat af de truffne afgørelser:

Afgørelsesdato	Gas- og varmeprisudvalget
2/11/81	Urimeligt, at der ved fremtidigt salg af parceller i udstykningsområder blev tinglyst et nærmere angivet beløb med pant i den solgte parcel til sikkerhed for betaling af varme, idet et krav om sikkerhedsstillelse medførte ulige vilkår for aftagere inden for forsyningsområdet, og kravet var ikke begrundet i den enkelte købers betalingsforhold, men ville indebære, at alle købere blev betragtet som dårlige betalere og panteretten ville hermed virke urimelig over for dem, der betaler rettidigt.
14/12/81	Ikke urimeligt, at et varmekværk over for en udstykker, der anmoder om fjernvarme, krævede betaling af tilslutningsafgift umiddelbart før arbejdets udførelse.
7/6/82	Ikke indvending mod, at et varmekværket i grundlaget for de faste afgifter indregnede samtlige faste omkostninger eksklusive omkostninger til etablering af fjernvarmeforsyning til 25 parcelhusgrunde, hvoraf kun 4 var blevet bebygget, idet værket af udstykkeren havde fået refunderet udgifterne til byggemodningen, og værket i almindelighed måtte bære den økonomiske risiko, der var forbundet med udvidelser af ledningsnettet.
5/11/84	Ikke indvendinger mod rabat på tilslutningsafgifter for fjernvarme, der alene var gældende for bestående boligområder, men ikke i udstykningsområder, og som blev nedtrappet over 5 år, idet behov for hurtig yderligere tilgang til nettet var en rimelig begrundelse for at differentiere rabatten over tiden, under forudsætning af, at mertilslutningen trods rabatten over en overskuelig årrække medførte en gevinst for fællesskabet.
21/4/86	Urimeligt, at pålægge en frastykket ejendom, der var opvarmet med elvarme, at betale udtrædelsesgebyr som betingelse for at undgå tilslutning til forsyningsnettet, idet det oprindelige forsyningsnet blandt andet vedrørende den stamparcel, hvorfra ejendommen var udstykket, var afskrevet.
1/9/86	Urimeligt, at et varmekværk stillede krav om betaling af tilslutningsafgift for samtlige udstykkede grunde som betingelse for at lade den enkelte ejendom tilslutte ledningsnettet, idet tilslutningsafgifter er afgifter, der har relation til de enkelte forbrugeres tilkobling til forsyningsnettet, og at der i den konkrete situation ikke fandtes rimelig begrundelse for at stille krav om betaling af tilslutningsafgift for ejendomme, der ikke umiddelbart stod foran tilslutning til ledningsnettet.
9/2/87	Ikke urimeligt, at et varmekværk opkrævede tilslutningsafgift af en given størrelse for så vidt angik tilslutninger, der var umiddelbart forestående, men således, at der skete reduktion i afgiften, såfremt flere boliger blev tilkoblet samme måler, og ikke urimeligt at værket - under hensyn til, at tilkobling ikke var umiddelbart forestående - nægtede at anerkende den skete indbetaling af en given størrelse som endelig betaling af tilslutningsafgift, idet det var en forudsætning for værket ved beregningen af den anmeldte tilslutningsafgift af en given størrelse, at udstykningen omfattede alle oprindeligt planlagte grunde.
9/2/87	Ikke i strid med varmeforsyningsloven at differentiere tilslutningsbidrag, idet tilslutningsbidrag tidligere var differentieret begrundet i ønsket om at opnå hurtigere tilslutning af nye forbrugere, og fordi differentieringen ophørte ved udgangen af

	regnskabsåret.
26/2/90	Ikke i overensstemmelse med varmforsyningslovens bestemmelser, at værket opkrævede faste afgifter af ubebyggede grunde, idet den faste afgift er udtryk for forbrugers samlede mulige belastning af fjernvarmesystemet.
28/9/98	Opkrævning af byggemodningsomkostninger i forbindelse med etablering af naturgasforyning i udstykningsområder ikke i strid med varmforsyningsloven.
28/9/98	Ikke urimeligt at et varmeværk opkrævede byggemodningsbidrag for et kommunalt udstykningsområde svarende til de omkostninger, der var forbundet med at forsyne området.
28/9/98	Den, der havde iværksat udstykningsprojektet, måtte betale byggemodningsbidraget, i forbindelse med at et varmeværk afholdt udgifterne, og kunne senere overvælte bidraget på de enkelte parcelkøbere i takt med, at parcellerne blev solgt.
26/4/99	Ikke urimeligt, at opkrævet anlægsbidrag, for forhold, som var indtrådt efter anmeldelsen til udvalgets register.
26/4/99	Uden for udvalgets kompetence, at tage stilling til, hvorvidt et varmeværk ud fra kontraktretlige synspunkter gennem sin adfærd konkret har afskåret sig fra at afkræve et anlægsbidrag.
27/9/99	I overensstemmelse med varmforsyningsloven, at et udstykningsområde blev belastet med byggemodningsafgift til det lokale fjernvarmeværk, og ikke urimeligt, at værket insisterede på selv at lade ledningsarbejdet ud føre ved egen entreprenør.
27/9/99	Urimeligt, hvis en byggemodningsafgift blev sat højere end ud fra, hvad udstykkeren kunne få arbejdet udført for, hvis det blev udført af udstykkeren selv eller af dennes entreprenør under overholdelse af de samme kravspecifikationer og garantibestemmelser, som varmeværkets entreprenør var undergivet ved udførelse af fjernvarmearbejder inden for værkets område.
27/9/99	Det faldt uden for udvalgets kompetence, at bedømme, om givne forudsætninger konkret var opfyldt ved afgivelse af tilbud fra en udstykers egen entreprenør, idet dette forudsætter en egentlig bevisbedømmelse, der var et domstolsanliggende.

Afgørelsesdato	Elprisudvalget
6/3/79	Manglende anmeldelse indebar ugyldighed.
22/6/79	Ikke urimeligt at en kommune ved udstykningsgodkendelser stillede betingelse om, at området blev elbyggemodnet før salg af parcellerne, og i fritidshusområder, hvor udstykning var godkendt uden elbyggemodning, kunne en parcel af normal størrelse, uanset beliggenhed i udstykningsområde rekvirere elforsyning, mod at der for en installationsstørrelse sikret med 35 A stikledningssikring blev indbetalt normalt investeringsbidrag + finansieringstilskud.
17/9/79	Manglende anmeldelse indebar ugyldighed. Ikke rimeligt at opkræve særligt rentetillæg til et investeringsbidrag.
16/6/80	Der kunne ikke fastsættes individuelle investeringsbidrag for almindelige tilslutninger. Urimeligt at opkræve individuelle investeringsbidrag for almindelige huse uden elvarme.
6/10/80	Ikke indvending imod standardinvesteringbidrag, for tilslutning af et parcelhus uden elvarme og for bidrag til en lejlighed i etageejendom der højst udgjorde det halve af bidraget for parcelhuset. Investeringsbidrag, der oversteg standardinvesteringbidraget, skulle vedlægge en beregning. Der skulle fastsættes et ensartet investeringsbidrag for tilslutning af et parcelhus uden elvarme gældende for hele forsyningsnettet. Et tariferet investeringsbidrag ville kunne deles i to dele, således at den ene del blev opkrævet hos udstykkeren (kommunen) ved etableringen af lavspændingsnettet og den anden del hos den endelige forbruger ved ejendommens tilslutning.
6/10/80	Urimeeligt at investeringsbidrag for tilslutning af forbrugere til nyanlagt forsyningsnet, hvorefter investeringsbidrag ved større samlet bebyggelse i nyudstyknings blev fastsat i hvert enkelt tilfælde og af passende størrelse i forhold til de udgifter, tilslutningen påførte elleverandøren, i modsætning til standardinvesteringsbidrag for nye forbrugere, hvis tilslutning kunne ske til det bestående net. Der skulle fastsættes ét generelt investeringsbidrag, der omfattede tilslutning af parcelhuse uden elvarme.
16/3/81	Tiltrådt, at almennyttige boliger beliggende i tæt-lav bebyggelse blev forsynet som lejligheder i etageejendomme, når flere boliger var fælles om stikledningen. Investeringsbidrag for tæt-lav byggeri måtte vælges ud fra den boligtype, der belastningsmæssigt og forsyningsmæssigt svarede til det omhandlede byggeri, og ejerforholdet kunne ikke være afgørende for fastsættelsen af bidraget. Hvis en udstykning krævede nye arbejder, som ellers skulle have bevirket et normalt bidrag, kunne stilles krav om ekstra betaling.

22/6/81	Investeringsbidrag for tæt-lavt boligbyggeri, hvor flere boliger blev forsynet af fælles stikledning, måtte fastsættes til samme beløb som investeringsbidraget for lejligheder i etageejendomme uanset ejerforholdet, dvs. uden hensyntagen til at boligerne måske senere blev opdelt i selvstændige ejerboliger med en heraf følgende mulighed for forøgelse af belastningen.
8/2/82	Det var mest hensigtsmæssigt, at udstykkeren betalte det samlede investeringsbidrag. Urimeligt, at opkræve forskellige investeringsbidrag for etablering af elforsyning til almindelige parcel- og fritidshuse med installationer under 25 A, idet der blev lagt vægt på, at der for almindelige installationer blev fastsat ét tariferet bidrag for hele forsyningsområdet. Konsekvensen af tariferede bidrag måtte være, at der ikke i alle tilfælde kunne være dækning for omkostningerne ved etablering. Urimeligt, hvis den enkelte forbruger ikke kunne få elforsyning på betingelser, der var i overensstemmelse med retningslinierne for standardinvesteringsbidrag.
28/6/82	Urimeligt at stille krav om betaling af lavspændingsomkostninger for seks udstykkede parceller plus højspændingsomkostninger for en parcel, idet der blev lagt vægt på, at elforsyningen indenfor hele området for almindelige installationer fastsatte ét bidrag, samt at investeringsbidraget ansattes ud fra omkostningerne ved etablering af forsyning efter nærmere angivne retningslinier.
13/12/82	ESV etablerede 10 kV anlæg i transformerforeningernes område og når der blev opkrævet investeringsbidrag i disse områder gik en del af beløbet (højspændingsbidraget) til ESV, mens resten gik til transformerforeningen. I forbindelse med etablering af elforsyningen til et udstykningsområde i 1978-79, blev der betalt bidrag til ESV og transformerforeningen efter dagældende takster, og for hver enkelt parcel blev udstedt et tilslutningsbevis. Enkelte grunde blev først bebygget senere, og i denne forbindelse havde ESV krævet betalt ekstra bidrag svarende til forskellen mellem højspændingsbidraget i dag og dengang. Urimeligt og i strid med anmeldelsesreglerne, at foretage efterfølgende forhøjelse af anmeldte investeringsbidrag, idet aftageren havde betalt anmeldt bidrag, og elforsyningen var ikke senere blevet påført ekstra omkostninger. Uanset bestemmelse i tilslutningsbeviset, hvorefter installationen skulle være tilsluttet senest 3 år efter en angiven dato og at der senere skulle foretages åjourføring til det gældende investeringsbidrag.
11/4/83	Urimeligt, at kræve ekstra beløb af aftagere, hvis der hengik mere end 3 år fra etablering af elforsyningen, til der blev foretaget tilslutning.
28/6/83	Kun rimeligt, at opkræve standardbidrag for to nye installationer, i forbindelse med, etablering af elforsyning til en grund, hvor der tidligere havde ligget en erhvervsvirksomhed, som gennem et senere fjernet kabel havde været forsynet med et

	leveringsomfang på 100 A, når alle de tre ejendomme nu blev forsynet med et leveringsomfang i alt 75 A, idet der skulle tages hensyn til, at der tidligere var etableret elforsyning til en installation på den pågældende parcel.
16/12/83	Ikke indvendinger imod at omkostningerne (investeringsbidrag) til gadebelysningsanlæg i udstykningsområdet, blev opkrævet således, at udstykkeren fuldt ud betalte etableringsomkostningerne til anlægget, samt styringsanlægget placeret i elselskabets transformerstationer, leveret af elselskabet, og således at der, ved udstykkeren, som et standardbidrag pr. parcel blev opkrævet 10 kV investeringsbidrag udregnet på grundlag af de til anlægget nødvendige hovedsikringsstørrelse.
9/4/84	Tilslutning kunne finde sted mod betaling af standardbidrag. I forbindelse med byfornyelse, skulle leveringsomfang - for hvilket der allerede var betalt investeringsbidrag - i en årrække stilles gratis til rådighed i forbindelse med yderligere udstykning etc. Faktiske omkostninger ved ændring af tilslutningspunkt eller ved ændringer af teknisk karakter kunne dog opkræves inden for rammerne af den pågældende elforsyningsvirksomheds anmeldte investeringsbidrag.
17/12/84	Urimeligt at en forsyningsvirksomhed ud over investeringsbidrag opkrævede et særligt finansieringstilskud for installationer i fritidshusudstyknings, hvor investeringsbidrag ikke var forudbetalt.
14/12/87	Urimeligt, at opkræve mere end normalt investeringsbidrag i forbindelse med etablering af elforsyning til 34 parcelhuse, der skulle elopvarmes, og hvor elforsyningens tilbud for samtlige grunde var baseret på 3x25 amp. installationer, idet forsyningsvirksomheden havde fastsat tariferede investeringsbidrag og således ikke kunne opkræve investeringsbidrag efter regning, når de faktiske omkostninger ved tilslutningen afveg fra det fastsatte bidrag, og fordi tilbudet var baseret på sikringsstørrelse på 25 amp., og selvom man måtte acceptere, at der i bestemte tilfælde kunne opkræves et særligt investeringsbidrag, kunne undtagelsen ikke bruges, når standardbidraget i forvejen var fastsat for sikringsstørrelser på 25 amp.
11/6/90	Elprisudvalget og Gas- og Varmeprisudvalget havde udstukket forskellige retningslinier vedrørende betaling af tilslutningsafgifter - både for et helt udstykningsområde og i forbindelse med, at den første ejendom blev tilsluttet, hvilket ikke nødvendigvis var i uoverensstemmelse med lovreglerne, idet udgifterne ved tilslutning til et varmesystem var væsentligt højere end ved tilslutning til elnettet, ligesom alle forbrugere blev tilsluttet elnettet i modsætning til et fjernvarmesystem.
25/3/91	Notat vedrørende forhandlinger med DEF og DFF om retningslinierne vedrørende tidspunktet for betaling af investeringstilskud i udstykningsområder til orientering. Det konkluderes, at begge organisationer internt vil arbejde videre med spørgsmålet, og at sekretariatet og udvalget vil

	blive orienteret om, hvad organisationerne når frem til.
--	--

AFGØRELSE

9. Energitilsynet vedtog at tilkendegive,

10. at Energitilsynet fortsat vil vurdere konkrete henvendelser fra forbrugere eller forsyningsvirksomheder vedrørende betaling af bidrag i forbindelse med byggeomdning/ udstykninger og ubebyggede grunde og de dertil knyttede problemstillinger, men at tilsynet ikke på nuværende tidspunkt finder grundlag for at ændre de hidtil fastlagte retningslinier for betaling af bidrag i disse situationer.

SAGSFREMSTILLING

INDLEDNING

11. Energiprisudvalgene og Monopolanlægsnævnet/ Konkurrenceankenævnet/ Energiklagenævnet har adskillige gange behandlet spørgsmål vedrørende opkrævning af bidrag i forbindelse med byggeomdning/ udstykning og ubebyggede grunde.

12. Sagsfremstillingen indeholder - udover lovgrundlaget og redegørelse for organisationernes vejledninger på området - redegørelse for ankenævnskendelser og en enkelt klagenævnsafgørelse, men ikke en sædvanlig gennemgang af et konkret hændelsesforløb.

13. Der er sidst i sagsfremstillingen nærmere redegjort for den nævnte klagenævnsafgørelse, hvorefter en af Energitilsynets sekretariat truffen afgørelse er blevet ophævet og hjemvist til fornyet behandling.

14. Energitilsynet behandlede den hjemviste sag den 29.oktober 2001.

15. Energitilsynets afgørelse af 29. oktober 2001, er ligeledes blevet indbragt for Energiklagenævnet, men klagenævnet har ikke i skrivende stund truffet afgørelse.

NUGÆLDENDE LOVGRUNDLAG

16. Grundlaget i den nugældende energilovgivning for bedømmelsen af, om der kan opkræves byggemodningsbidrag, er følgende:

	Varmeforsyningsloven:
§ 20, stk. 1	Inden for de i § 20 a nævnte indtægtsrammer kan kollektive varmforsyningsanlæg, industrivirksomheder, kraftvarmeverker med en eleffekt over 25 MW samt geotermiske anlæg m.v. i priserne for levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas indregne nødvendige udgifter til energi lønninger og andre driftsomkostninger, efter forskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering af væsentlig udbygning af forsyningssystemerne, jf. dog § 20 a, stk. 7 og § 20 b.
§ 20, stk. 2	Efter regler fastsat af miljø- og energiministeren kan der endvidere indregnes driftsmæssige afskrivninger og med det i § 21 nævnte Energitilsyns tiltræden henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital.
§ 20, stk. 5	De kollektive varmforsyningsanlæg kan fastsætte forskellige priser til enkelte forbrugere, grupper af forbrugere og geografiske områder. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om priser i forbindelse med tilslutning af ejendomme til et kollektivt varmforsyningsanlæg.
§ 21, stk. 1	Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, for de § 20 og § 20 b omfattede ydelser skal med angivelsen af grundlaget herfor anmeldes til et af miljø- og energiministeren nedsat tilsyn (Energitilsynet) efter regler fastsat af tilsynet.
§ 21, stk. 3	Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, er ugyldige.
§ 21, stk. 4	Finder energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.
§ 21, stk. 5	Såfremt tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser må antages at medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi, kan tilsynet efter forhandling som nævnt i stk. 4 give pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.
§ 21, stk. 6	Bestemmelserne i stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse for vedtægtsbestemmelser i forbrugerejede forsyningsvirksomheder.

Elforsyningsloven:	
§ 6, stk. 3	Kollektive elforsyningsvirksomheder, skal stille deres ydelser til rådighed for forbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ensartede vilkår.
§ 69, stk. 1	Priserne for ydelser fra de kollektive elforsyningsvirksomheder fastsættes under hensyn til virksomhedernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og af afskrivninger ved forrentning af kapital. Ved fastsættelsen af priserne tages desuden hensyn til udgifter, som afholdes som følge af, at virksomhederne hæfter for gældsforpligtelser i medfør af § 46, stk. 3, eller for andre elforsyningsvirksomheders gældsforpligtelser stiftet inden lovens ikrafttræden.
§ 73	De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-72 skal ske efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til.
§ 76, stk. 1, 1	De kollektive elforsyningsvirksomheder skal til Energitilsynet anmelde priser, tariffer og betingelser, der omfattes af bevillingerne, samt grundlaget for fastsættelsen af disse, herunder leveringsaftaler efter Energitilsynets nærmere bestemmelser.
§ 77, stk. 1	Hvis Energitilsynet finder, at priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelser i denne lov, kan tilsynet give pålæg om ændring af priser og betingelser
§ 77, stk. 4	Energitilsynet kan træffe bestemmelse om, at en kollektiv elforsyningsvirksomhed skal ændre forbrugerpriserne, hvis virksomheden har foretaget en disposition, der ikke kan anses for rimelig for forbrugerne. Energitilsynet kan herunder bestemme, at virksomheden i nærmere angivet omfang skal anvende et overskud til ændring af priserne.

ORGANISATIONERNES VEJLEDNINGER

17. Danske Fjernvarmeværkers Forenings vejledning vedrørende "Tariffer" udsendt i oktober 1997 inderholder blandt andet følgende:

18. "Byggemodningsbidraget skal helt eller delvist dække værkets omkostninger til etablering af gadeledninger i udstykningsområder.

19. Det forudsættes, at byggemodningsbidraget kun dækker de investeringer, som er relevante for det enkelte udstykningsområde.

20. Byggemodningsbidraget i udstykningsområder betales til værket af grundudstykkeren, som derefter fordeler udgiften på de enkelte grunde sammen med de øvrige byggemodningsudgifter (f.eks. el, gas, vand, kloak, fællesantenneanlæg m.v.). Betalingsstidspunktet vil normalt være, når gadeledningerne etableres.

21. Ved at opkræve byggemodningsbidraget i udstykningsområder opnås, at varmemeforbrugerne i disse områder (med som oftest lav varmetæthed) ikke økonomisk belaster det øvrige forsyningsområdes forbrugere. Herved tilgodeses princippet om, at alle forbrugere betaler deres andel af de omkostninger, der er nødvendige af

hensyn til deres varmforsyning, således at ingen forbrugere opnår økonomiske fordele på andre forbrugeres bekostning.

22. Byggemodningsbidraget er ikke en ekstra udgift, der påføres nye forbrugere i udstykningsområdet. Det skal bemærkes, at forbrugere, som tilslutter eksisterende ejendomme, til gengæld har en række udgifter ved at skifte fra anden opvarmning til fjernvarme.

23. Princippet om at tilslutte alle forbrugere på ensartede økonomiske vilkår er således tilgodeset."

24. Danske Elværkers Forenings "Vejledende tilslutningsbestemmelser/stikledningsregulativ" dateret 1. april 1998 indeholder blandt andet følgende:

25. "Etablering af forsyningsanlæg i udstykningsområder: Udstykkeren af et areal anmodes om så tidligt som muligt at henvende sig til elleverandøren. Elleverandørens bestemmelser for etablering af forsyning til udstykningsområder er fastsat i DEF's vejledning i tarifiering af investeringsbidrag fra november.

26. Danske Elværkers Forenings "Vejledning i Tarifiering af Investeringsbidrag" udsendt i november 1993, indeholder blandt andet følgende:

27. "Betalingstidspunkt: Opkrævning af investeringsbidrag bør principielt ske så tidligt som muligt, dvs. i tidsmæssig overensstemmelse med udførelsen af anlæggene. Da udstykningen af et areal ikke tidsmæssigt falder sammen med bebyggelsen, og da anlæggene etableres allerede i forbindelse med igangsættelsen af det første byggeri, tilrådes det at opkræve i hvert fald den del af investeringsbidraget, der vedrører lavspændingsinvesteringerne hos den, der udstykker arealet. Det forudsættes dog, at udstykkeren har rekvireret el til udstykningsområdet."

GAS- OG VARMEPRISUDVALGET ENERGIPRISUDVALGENES TIDLIGERE BEHANDLING

28. Grundmaterialet er hentet fra referaterne fra Gas- og varmeprisudvalgets møder.

ELPRISUDVALGET

29. Grundmaterialet er hentet fra referaterne fra Elprisudvalgets møder.

ENERGITILSYNETS AFGØRELSER:

30. På Energitilsynets møde den 18. juni 2001 blev under meddelelser fra sekretariatet omtalt en sekretariatsafgørelse, der primært vedrørte Odense kommunes betaling til Energi Fyn NET for fjernelse af 10 kV luftledninger i forbindelse med byggemodning.

31. Kommunen klagede over et krav fra Energi Fyn Net om betaling for nedtagelse af 10 kV luftledninger i forbindelse med byggemodning af et udstykningsområde.

32. Derimod skulle kommunen ikke betale for etableringen af nye anlæg, som var nødvendige for udstykningen. Denne udgift blev finansieret over tilslutningsbidragene.

33. Kommunen fandt, at udgiften til kabellægningen af de eksisterende ledninger i udstykningsområdet ikke skulle betales af kommunen, men henføres til tilslutningsbidragene. Endvidere pegede kommunen på, at der ved omlægningen skete en renovering af nettet, som kom samtlige forbrugere til gode.

34. Energi Fyn fremførte, at der på de omtalte grunde var tinglyst deklaration om, at forsyningen havde ret til at opsætte installationer og stationer på området, samt, at ejeren ved flytning af eksisterende anlæg, skal betale for fjernelsen af disse samt for genetableringen.
35. Deklarationen gav ejeren en erstatning for den indskrænkede brug af ejendommen, der derfor én gang har fået en kompensation for anlæggenes tilstedeværelse, og Energi Fyn havde ret til at have det nuværende anlæg på ejendommen uanset ejerforhold.
36. Efter at kommunen havde fremsat sine indsigelser fremsendte Energi Fyn en ny mindre regning, som dækkede genetablering af 2 reserveforbindelser, samt demontering af luftledninger og genetablering af en transformerstation.
37. Energi Fyn oplyste, at selskabet selv betalte for fjernelse og flytning, når der var tale om anlæg der ikke længere var i brug. Alle nye anlæg, dvs. anlæg som var nødvendige for udstykningen ville Energi Fyn få finansieret over tilslutningsbidragene.
38. Energi Fyn fandt imidlertid, at kommune skulle betale for fjernelsen af luftledningsanlægget, som kommunen ønskede fjernet som led i byggemodningen.
39. Af DEFs vejledning om "Elleverandørens leveringsbestemmelser", der er taget til efterretning af Elprisudvalget fremgår blandt andet følgende:
40. "Elleverandøren er, når tekniske forhold gør det påkrævet, berettiget til at flytte det sted, forbrugerens stikledning tilsluttes elleverandørens net, samt efter nærmere aftale med ejeren af en ejendom berettiget til at flytte egne anlæg samt forbindelserne herfra på den pågældende ejendom. Giver forhold hos forbrugeranledning til en flytning som ovennævnte, er forbrugeranledningen forpligtet til at godtgøre elleverandøren de med flytningen forbundne udgifter."
41. Sekretariatet havde meddelt, at kommunen skulle betale for fjernelsen af eksisterende luftledninger, samt genetableringen af samme. Desuden skulle betales for reserveforbindelser til to bebyggelser, samt genetablering af en transformerstation, da det eksisterende net havde været reserveforbindelse til disse områder.
42. Kommunen skulle ikke betale for kabellægningen, men kun for udgifterne til trækning af nye luftledninger. Forskellen på udgifter til henholdsvis kabellægning og nye luftledninger skulle betales af Energi Fyn Net og henføres til nettarriffen hos alle forbrugere.
43. Energi Fyn kunne endvidere opkræve tilslutningsbidrag hos ny byggerier i udstykningsområdet, såfremt disse byggerier krævede en udvidelse af det eksisterende leveringsomfang.
44. Den 29. oktober 2001 behandlede Energitilsynet en af Energiklagenævnet ophævet og hjemvist sekretariatsafgørelse vedrørende betaling til Aalborg kommunale elforsyning af yderligere investeringbidrag i forbindelse med, at en erhvervejendom i Aalborg blev ombygget til beboelse.
45. Energiklagenævnet havde den 5. februar 2001 ophævet og hjemvist en af Elprisudvalgets sekretariat truffet afgørelse af 6. december 1999 til ny behandling i 1. instans ved Energitilsynet.

46. Baggrunden var, at en bestemmelse i den kommunale elforsynings tilslutningsbestemmelser, som klageren havde påberåbt sig, men som ikke var taget i betragtning ved sekretariatets afgørelse skulle inddrages i bedømmelsen.
47. Bestemmelse havde ikke været inddraget bedømmelsen, fordi den ikke sås at være anmeldt til udvalgets register, men efter hjemvisningen blev det under den fornyede sagsbehandling konstateret, at tilslutningsbestemmelserne var anmeldt rettidigt.
48. Af klagenævnets bemærkninger fremgår, at bestemmelsen skulle inddrages i beslutningen, idet manglende anmeldelse ikke burde stille forsyningsvirksomheden bedre end om anmeldelse var sket.
49. Ifølge den hjemviste afgørelse er det i medfør af den dagældende elforsyningslovs § 10, stk. 4 (lov nr. 54 af 25. februar 1976) ikke fundet urimeligt, at elforsyningen opkrævede yderligere investeringsbidrag i forbindelse med, at en erhvervsjendom i Aalborg, blev ombygget til beboelse. Leveringsomfanget blev i forbindelse med ombygningen forøget fra 630 ampere til 1275 ampere.
50. Klageren havde påberåbt sig § 4.3.3 i tilslutningsbestemmelserne, hvorefter et eksisterende leveringsomfang, for hvilket der er betalt investeringsbidrag, skal stilles til rådighed uden supplerende betaling. Elforsyningen havde påberåbt sig den almindelige anvendelse af standardinvesteringsbidrag, hvorefter, der betales for det leveringsomfang, der stilles til rådighed.
51. Det konkrete leveringsomfang måtte i det foreliggende tilfælde defineres ud fra forbrugskategorien og ikke ud fra forbrugers faktiske aftag af elektricitet.
52. I medfør af § 103 i den nugældende elforsyningslov, jf. lbk. nr. 767 af 28. august 2001, hvorefter sager, som er under behandling af Elprisudvalget ved elforsyningslovens ikrafttræden overføres til Energitilsynet, vedtog Tilsynet, at meddele
53. at det i forbindelse med en fornyet behandling af sagen er konstateret, at bestemmelsen i § 4.3.3. i den kommunale elforsynings tilslutningsbestemmelser er behørigt anmeldt, og at Tilsynet beklager, at det fejlagtigt under sagens behandling i Energiklagenævnet er oplyst, at anmeldelse ikke har fundet sted,
54. at Tilsynet herefter har vurderet, om § 4.3.3 i tilslutningsbestemmelserne kan føre til et andet resultat end den afgørelse, der oprindeligt blev truffet af sekretariatet den 6. december 99,
55. at Tilsynet i overensstemmelse med hidtidig praksis finder, at elforsynings krav om betaling af yderligere investeringsbidrag i forbindelse med, at en erhvervsjendom i Aalborg er blevet ombygget til beboelse, er fremsat på baggrund af det leveringsomfang, som bygherren har ønsket at få stillet til rådighed, og opgjort i overensstemmelse med den kommunale elforsynings almindelige praksis samt de retningslinier Energitilsynet har afstukket, idet "leveringsomfang" - i overensstemmelse med den gældende tarifieringsstrukture fastsættelse af standardinvesteringsbidrag - er defineret gennem den relevante forbrugskategori og ikke bestemt af den konkrete forbrugers faktiske eller forventede aftag af el, og
56. at Tilsynet derfor i medfør af § 10, stk. 4, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 632 af 1. juli 1996 og § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1126 af 29. december 1999, ikke finder det urimeligt, at den kommunale elforsyning har opgjort betalingskravet, som anført i tilbud af 18. september 2000.

MONOPOLANKENÆVNETS/KONKURRENCEANKENÆVNETS KENDELSER

	Varmeforsyningsloven
22.dec 1982	<p>I/S Viborg Varmeværk.</p> <p>Fremgangsmåden ved opkrævning af tilslutningsafgifter i nyudstyknings samt værket's forhøjelse af tilslutningsafgiften fundet ugyldig, som ikke værende anmeldt.</p> <p>Hjemvisning til behandling af spørgsmålet om meddelelse af dispensation med bemærkning, at de særlige vanskeligheder, der består i tiden umiddelbart efter lovens ikrafttræden med at indarbejde dette system, lettes ved meddelelse af hensigtsmæssige dispensationer.</p>
13.mar.1984	<p>Kolding kommune</p> <p>Ikke indvendinger imod kommunens prisfastsættelse for fjernvarme, blandt andet omfattende afvikling og forrentning af gæld forud for ejendommens tilslutning.</p> <p>Stadfæstelse.</p>
25.mar. 1999	<p>Rødekro Fjernvarmeværk A.m.b.a.</p> <p>Udvalget havde fundet, at det ikke var urimeligt, at varmeværket opkrævede byggemodningsbidrag for et kommunalt udstykningsområde svarende til de omkostninger, der var forbundet med at forsyne området i forbindelse med, at værket afholdt udgifterne.</p> <p>Stadfæstelse.</p>
17.dec.1999	<p>Lystrup Fjernvarme A.m.b.a.</p> <p>Udvalget havde fundet at det var i overensstemmelse med varmforsyningsloven at bebyggelsen "Bøgehaven" i Lystrup blev belastet med en byggemodningsafgift til varmeværket, at det ikke var urimeligt at varmeværket insisterede på selv at lade ledningsarbejdet udføre ved egen entreprenør, at det var urimeligt, at byggemodningsafgiften blev sat højere end ud fra, hvad udstykkeren kunne have fået arbejdet udført for, hvis det var blevet udført af udstykkeren selv eller af dennes entreprenør under overholdelse af de samme kravspecifikationer og garantibestemmelser, som varmeværkets entreprenør er undergivet ved udførelse af fjernvarmearbejder ved udførelse af fjernvarmearbejder inden for værket's område, og at det faldt uden for udvalgets kompetence, at bedømme, om de anførte forudsætninger konkret var opfyldt ved afgivelse af tilbud fra selskabets egen entreprenør. Dette ville forudsætte en egentlig bevisbedømmelse, og dette var et domstolsanliggende. Det var således en forudsætning for at kunne vurdere, om den opkrævede byggemodningsafgift var unødvendig høj, at det tilbud, der var afgivet af selskabets entreprenør, vedrørte det samme projekt, som dannede grundlag for tilbuddet fra værket's egen entreprenør, og at selskabets entreprenør opfyldte værket's specifikke krav til ledningsnet og underkastede sig de samme garantiforpligtelser, som værket's entreprenør havde afgivet.</p> <p>Stadfæstelse.</p>

ENERGIKLAGENÆVNETS AFGØRELSER:

	Elforsyningsloven
5.feb.2001	<p>Ålborg kommunale Elforsyning</p> <p>Det er ikke fundet urimeligt, at elforsynings-selskabet afkrævede klageren yderligere investeringsbidrag i forbindelse med ombygning af en industriejendom til boliger.</p> <p>Ophævelse og hjemvisning af Energiklagenævnet til ny behandling i 1. instans ved Energitilsynet, med følgende bemærkninger:</p> <p>"1) Af § 103, jf. § 89, i lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning følger, at den foreliggende klage skal behandles af Energiklagenævnet. Nævnet skal i sagen træffe afgørelse om et påkrav, der er fremsat i 1999 før ikrafttrædelsen af den nugældende elforsyningslov på grundlag af de tidligere gældende regler i elforsyningsloven af 1976. 2) Klagen til Elprisudvalget var navnlig begrundet i, at elforsyningen havde krævet investeringsbidrag uden hensyn til § 4.3.3. i de tilslutningsbestemmelser, der var fastsat af Ålborg Kommune, og som var klageren bekendt. Den påklagede afgørelse tager ikke stilling til den pågældende tilslutningsbestemmelser betydning i parternes retsforhold. Efter den dagældende elforsyningslovs § 10, stk. 4, var det Elprisudvalgets opgave og beføjelse at vurdere elselskabers priser, betingelser og aktiviteter. Nævnet finder derfor, at det påhvilede Elprisudvalget at belyse og vurdere den af klageren påberåbte tilslutningsbestemmelse uagtet, at den ikke sås at være anmeldt til udvalgets register. 3) Klagen er indgivet efter udløbet af den ovenfor nævnte, ordinære klagefrist. Imidlertid finder nævnet, at der i dette tilfælde bør ses bort fra overskridelsen, idet den påklagede afgørelse muligvis lider af en væsentlig mangel, og idet der ikke foreligger omstændigheder, der taler afgørende imod, at klagen behandles.</p> <p>4) Ålborg Kommunes påpegning af, at Elforsyningsens tilslutningsbestemmelser er udarbejdet i henhold til DEF's vejledende bestemmelser og i samarbejde med de øvrige elforsyninger i Nordjylland gør det ønskeligt, at Elprisudvalget, nu Energitilsynet, undergiver sagen en fornyet vurdering. Hertil kommer, at den påberåbte manglende anmeldelse af det omhandlede vilkår ikke bør stille forsyningsvirksomheden bedre end om anmeldelse var sket. Elprisudvalgets afgørelse må herefter ophæves og sagen hjemvises til fornyet behandling med henblik på en afgørelse, der tager stilling til betydningen i parternes retsforhold af § 4.3.3. i tilslutningsbestemmelserne af 14. december 1995. Der hjemvises til Energitilsynet, som efter den nugældende elforsyningslov varetager de opgaver, der tidligere påhvilede Elprisudvalget, jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 1126 af 29. december 1999</p>

57. Ovenfor er omtalt Energitilsynets behandling den 29. oktober 2001 af en af Energiklagenævnet ophævet og hjemvist sekretariatsafgørelse vedrørende betaling til Aalborg kommunale elforsyning af yderligere investeringbidrag i forbindelse med, at en erhvervsjendom i Aalborg blev ombygget til beboelse.

Energitilsynets behandling den 29. oktober 2001 vedrørende Aalborg kommunale elforsyning - Byfornyelse - ny behandling i Energitilsynet.

58. Energitilsynets afgørelse af 29. oktober 2001 er den 27. november 2001 blevet indbragt for Energiklagenævnet, der ikke i skrivende stund har truffet afgørelse.
59. Tilsynet blev den 17. december 2001 under meddelelser fra sekretariatet orienteret om, at afgørelsen var indbragt for Klagenævnet.
60. Energiklagenævnet har endnu ikke i skrivende stund truffet afgørelse.

BEGRUNDELSE

61. A. I Gas-og varmeprisudvalgets afgørelse af 7. juni 1982 vedr. Tørring varmeværk A.m.b.a. gives udtryk for, at værket i forbindelse med udvidelse af ledningsnettet i forbindelse med gennemførelsen af en kommunal udstykning af en række parcelhusgrunde, i almindelighed måtte bære den økonomiske risiko, der var forbundet med udvidelser af ledningsnettet.
62. Tilsvarende er det i afgørelse af 1. september 1986 vedr. Supdrup Varmeværk A.m.b.a. fastslået, at det var urimeligt, at et varmeværk stillede krav om tilslutningsafgift for samtlige udstykkede grunde som betingelse for, at lade den enkelte ejendom tilslutte ledningsnettet.
63. Gas- og varmeprisudvalget har ved afgørelse af 28. september 1998 vedrørende Rødekro Fjernvarme A.m.b.a. giver udtryk for det modsatte synspunkt, idet det blandt andet blev vedtaget, at kommunen, som den der har iværksat udstykningsprojektet, måtte betale byggemodningsbidraget, i forbindelse med at værket afholder udgifterne, og senere kunne overvælte bidraget på de enkelte parcelhuskøbere i takt med, at parcellerne sælges.
64. Udvalgets afgørelse af 28. september vedrørende Rødekro Fjernvarme A.m.b.a. er den 25. marts 1999 blevet stadfæstet af konkurrenceankenævnet, af de grunde, der er anført af Gas- og varmeprisudvalget.
65. I DFF's vejledning vedrørende "Tariffer", udsendt oktober 1997, og som Gas- og varmeprisudvalget den 29. september 1997 har taget til efterretning, anføres, som anført ovenfor under sagsfremstillingens afsnit om "Organisationernes vejledning" blandt andet:
66. " Byggemodningsbidraget i udstykningsområder betales til værket af grundudstykkeren, som derefter fordeler udgiften på de enkelte grunde sammen med de øvrige byggemodningsudgifter (f.eks. el. gas, vand, kloak, fællesantenneanlæg m.v.). Betalingstidspunktet vil normalt være, når gadeledningerne etableres."
67. DEF's giver udtryk for en tilsvarende holdning i "Vejledning i tarifiering af investeringsbidrag" fra november 1993. Vejledning er den 14. september 1993 taget til efterretning af Elprisudvalget.
68. Det er således fastslået, at det ikke er forsyningselskabet, der foretager udvidelsen af ledningsnettet, men den, der har taget initiativet til en udstyknings gennemførelse, der skal bære den økonomiske risiko for, at de udstykkede parceller ikke umiddelbart bliver solgt.